Sátoralja-Ujhely, 1881. szeptember 11. 38. sz. Tizenkettedik évfolyam.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilttérben minden garmond sor dijja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DIJ:
Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, diszbetűk s körzettel ellátott hirdetményekért térmérték szerint, minden □ centimeter után 3 kr. számittatik.

Állandó hirdetéseknél kedvezmény nyujtatik.

Hirdetések a „Zemplén“ nyomdájába küldendők.

Egy uj népiskolai alkotmánytan.*)

Az előttünk fekvő munka a sárospataki ref. főiskolai irodalmi kör czége alatt jelent meg.

Az emlitett társulat, melynek tagjai nagyobbára sárospataki ref. főiskolai és állami tanitóképezdei tanárok, 1874 óta fáradozik a szellemi erők egyesitése által Sárospatakon oly irodalmi központot teremteni, mely mig egyrészről a tiszáninneni ref. egyházkerület által elfogadott s az országos tantervvel is összhangzásba hozott tankönyvekkel látja el a gymnáziumokat és népiskolákat, másrészről hathatós támogatásával lehetővé teszi magasabb értékű és egyetemesebb érdekü művek megjelenését is.

A kör működése már eddig sem volt sikertelen. Ezentul pedig még több reményt köthetünk működéséhez, minthogy szervezetében legutóbb igen előnyös változások történtek. Hatásköre ugyanis kiszélesittetett, tevékenységének akadályai részben elháríttattak s az egyházkerülethez és a ref. főiskola gazdasági ügyeinek vezetésével megbizott közegekhez való viszonyát annyira amennyire tisztázták. Mindezekhez járul azon körülmény, hogy ügyeinek vezetését legujabban Bokor József akad. tanár vette át, ki ifju erővel, az egylet üdvös hivatásától áthatva igen sokat tehet a kör érdekében.

Amig azonban a körnek saját pénztára nem lesz, amig anyagi tekintetben a főiskolai kormányzat befolyása alatt áll: addig — akármilyen tökéletes legyen is különben a szervezete s akármilyen lelkedéssel és buzgalommal vezessék is ügyeit az arra hivatottak — nem szerezhet magának annyi önállóságot és annyi erőt, amennyire szüksége volna, hogy czéljának minden tekintetben megfelelhessen. Hogy a kör czége alatt magasabb értékü tudományos művek is megjelenhessenek s hogy egy tudományos folyóirat meginditása, a régi jóhirü „Sárospataki Füzetek“ feleleventése által a kör valódi szellemi központá váljék: erre nézve a kör derék uj elnökének kezdeményezése folytán a szükséges lépéseket a tiszáninneni ref. superintendentiánál immár meg is tette. S már most az egyházkerület bölcseségétől és nagylelkűségétől függ a kör további működésének iránya és terjedelme.

Ez ideig az irodalmi kör nagyobbára csak gymnáziumi és népiskolai tankönyvekkel gazdagitotta az irodalmat. E tankönyvek különösen a tiszáninneni superintendentiában el vannak ugyan terjedve meglehetősen, de még sokkal kelendőbbek lennének, ha az esperesek az egyházkerületnek azon határozatát szigorubban végrehajtanák, mely szerint a kerületi népiskolákban a Sárospatakon kiadott tankönyvek használandók. A nevezett egyházkerületen kivül a többi egyházkerületek iskoláiba, sőt a főváros népiskoláiba is be van véve egyik-másik sárospataki tankönyv.

A sárospataki irodalmi kör bélyegével ellátott tankönyvek meg is érdemlik, hogy minél szélesebb körben elterjedjenek; mert szigoru birálaton mennek azok keresztül, mielőtt napvilágot látnának.

A birálatot Viski Krüzselyi Bálint jogtanárnak most megjelent tankönyve szintén kiállta. S minthogy a birálók közt volt e sorok irója is: bizonyságot tehet felőle, hogy a tankönyv nem elhamarkodva, nem gyárilag, hanem előre megvitatott és megállapitott terv szerint, kellő figyelemmel és alapossággal készült.

Néhány évvel ezelőtt a Dárday által szerkesztett Közigazgatási Lapokban és a Prot. Egyh. Iskolai Lapban a magyar nyelven megjelent alkotmánytani kézi könyveket ismertetvén, kifejtettem az alkotmánytan módszerére és tanyagára vonatkozó nézeteimet. Ezen nézeteimhez ma is ragaszkodom, annyival inkább, mert azóta már e téren alkalmam volt magamnak is közvetlen tapasztalokat szerezni. Egy, már régebb idő óta forgalomban levő alkotmánytani kézi könyv ujabb kiadását rendeztem ugyanis sajtó alá, megjegyezvén, hogy annak általam egyátalában nem helyeselt módszeréért a felelősséget nem vállaltam magamra. A mult évben pedig a fővárosi tanitók felszólitására, az általuk kiadott népiskolai olvasókönyvbe több olvasmányt készitettem az alkotmánytan köréből.

Ma is, sőt ma még inkább hiszem és vallom, hogy az alkotmánytan földolgozása népiskolák számára olyan feladat, melynek sikres megoldása mig egyrészről jog- és államtudományi alapos ismereteket, másrészről rendkivül finom paedagogiai tapintatot és népies előadási tehetséget föltételez. A ki ezekkel az ismeretekkel és tehetségekkel nem bir, az ne fogjon alkotmánytan irásába, mert vállalatával okvetlenül kudarczot vall.

Már magában a tanyag megválasztása rendkivül nehéz, annyival inkább, mivel e tekintetben az iró teljesen saját ismereteire és belátására van utalva. A nép- és ismétlő iskolákban való tanitásról intézkedő, 1877. aug. 29-kán kiadott miniszteri rendelet is az alkotmánytan anyagára nézve mindössze annyit mond, hogy az alkotmánytan tartalmát „a haza alkotmánya s a polgári legfontosabb jogok és kötelességek főbb vonalai“ képezzék. Nagyon okos és helyes beszéd, csak az az

*) A magyar polgári jogok és kötelességek ismertetése (Alkotmánytan.) Népiskolák szamára. A sárospataki ref. főiskolai „irodalmi kör“ megbizásából irta Viski K. Bálint. Sárospatak. Nyom. Steinfeld Béla. a ref. főiskola betűivel. 1881. Ára kötve 27 kr. kötetlen 20 kr.

TÁRCZA.

A hegyallyai zendülés.

(Vége.)

Kabay Márton, a kurucz kálvinista pap, Tokajban foglyul esék; kit is midőn Vaudemon hg „mint a reformált egyház pestisét“ szidalmazván, rettendő kinos halállal, tagjainak megtöretésével fenyegetne, — a rab szemtől szemben, nyugodtan csak ezt felelte neki: „Dulce est pro patria mori!“

Igy végződék a tokaji tragoedia.

Tokajból Sáros-Patak alá szállott Vaudemont, táborostól. Utközben szerteszét raboltatta a szerencsétlen vidéket; kivált a vele levő „rácz haramiák,“ németeket vévén magokhoz, az egész hegyallyai városokat nemkülönben mint nyilvánvaló ellenség földét széltében dulván, sok ártatlan lakosokat megrontottanak, jószágaiktól teljesen megfosztottanak.“ — Kiktől való rettegésükben Mád és Tállya városok lakói, mindenöknek elhagyásával, csak nejeik és gyermekeikkel sziklás hegyeikbe s ezeken keresztül Bodókővára alá futottak, hol és Abauj vármegye ótalma alatt legalább puszta életöket megmenthették. Nagy rémülés bódulás volt mindenfelé az egész Hegyallyán, a kegyetlen dulás, prédálás, ragadozás miatt.

Azonban, midőn a tábor Patakhoz közeledének: Szalontai György a várőrség java részével vitézmódon kiütött a németre. De a harczban a sok reguláris fegyveres erőtől a vakmerő támadók megnyomattak; ekkor Szalontai hajduságával nem vissza a várba, hanem a tokajiak példája szerint a szalánczi és regéczi hegyeknek tart vala, melyeket szerencsésen elérvén, Tokaji Ferencz bujdosóival egyesült. Népe közül csak kevesen szorittattak a várba; melyet aztán Vaudemont kapitulácziával megvőn, s még iszonyuabban ismételtette a tokaji rémes jeleneteket. Prédára hányatott mindent; éhes szaglálói a várnak legtitkosabb rejtekeit is felkutatván, tömérdek régi kincset találtak s e fölött Rákóczynak minden, de minden ide halmozott ingó értékét (legdrágább butorai, ingóságai épen itt Patakon valának) feldulták, elrabolták, elpusztitották; hasonlóképen sok főrendeknek itt letéteményezett kincseit, melyeket a szegény kuruczok érintetlenül hagytak. A kiket pedig, volt fölkelőket, Vaudemont hg a várban élve megkaphatott, ezen boldogtalanokat, a feladási szerződés megszegésével, tömegesen huzatta karóba és akasztatta fel, ugy, hogy karothadó holttesteik az utak mentén felállitott karókon és bitókon sokáig rémitővé tették a környéket mind Patak, mind Tokaj körül, — mert a cs. tábornok ez utóbbi helyen is számos ily kegyetlen kivégzést eszközöltetett volt a vár megvétele után.

Továbbá mégegyeszer feldulta a tábor Tarczal városát, iszonyt és nyomort hagyva maga után mindenütt. E pusztitások által Rákóczi, mint a Hegyallya földesura, vallott legtöbb kárt. — Ő, a mint megtudá Vaudemontnak azon vidékre vezényeltetését: mindjárt sejté, hogy a császári seregek, szokásuk szerint, lázadókon és ártatlanokon egyaránt kegyetlen bosszut fognak állani és borzasztó dulást, rombolást elkövetni. Azért, hogy nyomorult jobbágyain jelenlétével segithessen és saját vagyonát is a martalóczok zsákmánylásaitól személyes tekintélye által óvhassa: Lipót császártól engedelmet kért és nyert Vaudemont herczeg táborába mehetni. Ehhez képest a fejedelem sietve, csak két szolga kiséretében, postán leutazott Bécsből Eperjesre. Itt találjuk őt 1697. augusztus 4-kén, mely napon és helyen, ekkori tetemes költségeire a bécsi bankároktól kölcsönzött összegekhez még ifj. Péchy Ádámtól ezer magyar forintot vesz föl, 1698. márczius 1-jéig leendő megtérités fejében.

Eperjestt Rákóczi kissé megállapodván, két levelet küldött előre, névszerint hg. Vaudemont és gr. Nigrelli tábornokoknak. Az utóbbitól tanácsot kért, az előbbivel pedig tudatta, hogy a császár engedelméből hozzá igyekszik; hogy tehát a Regécz táján csoportozó kuruczoktól utjában biztos lehessen: kéri, küldjön eléje elégséges katonai födözetet Kassáig,

Nigrellittől a fejedelem még az nap választ vőn. Az öreg táborszernagy rövidön, de nyomósan csak ennyit irt: üdvözli ugyan Rákóczit, szerencsésen leérkezéseért: azonban mint igaz barátja nem titkolhatja el előtte, hogy jobb szerette volna, ha azokat, a mik most itt történnek, inkább csak Bécsből szemléli vala.

Rákóczit e sokat jelentő válasz gondolkodóba ejté. Jól ismeré ugyanis a szelidlelkü s becsületes jellemü Nigrellit, a ki bár rendületlen hüséges cs. katona: de a mellett a magyar nemzetnek nem volt ellensége; őneki pedig, mióta Aspremont utján összeismerkedének, épen meleg barátjává vált. A fejedelem igen jól átérté, hogy Nigrelli, állásánál fogva, többet annál a mit irt, levelre nem bizhat: de őszinte barátságától bizton remélte, hogy élőszóval bővebben ki fogja jelenteni magát. Azonnal Kassára uta-

egy baja van, hogy nagyon kevés szóval van elmondva. Hiszen azt mindenki tudja, hogy népiskolában az alkotmánynak csak „főbb vonalait“ kell tanitani; de azt már századik ember sem tudja eldönteni, hogy melyek hát azok a kiemelendő főbb vonalak, melyekből a gyermek fantáziája képet alkothat magának arról a különös, benyolult szervezetről, amit ugy neveznek, hogy alkotmány.

Hogy ezeket a főbb vonalakat megállapithassuk, mindenek előtt tisztába kell jönnünk azzal, hogy kiknek és mi czélból tanitjuk az alkotmánytant?

Az alkotmánytant leendő polgároknak tanitjuk, a kiknek egyrésze, még pedig legnagyobb része egész életére megelégszik azon ismeretekkel, amiket a népiskolában szerez meg magának; egy másik, már jóval kisebb része lépi át csupán a középiskolák küszöbét, hogy azokban ismereteit kiszélesitse s a legkisebb rész adja magát tudományos pályára.

Jelenleg fenálló közoktatási rendszerünk szerint azok, akik gymnasiumot vagy reáliskolát végeznek — hacsak a középiskolai tanfolyam absolválása után jogi pályára nem lépnek, vagy ha magánszorgalom utján nem bővitik ki jogi ismereteiket — az alkotmánytanból csak annyit fognak tudni, amennyit az elemi népiskolában tanultak; ugyanez áll a tanulók azon legnagyobb részére is, akik az elemi iskolákat bevégezvén, az eke szarvát fogják kezükbe vagy pedig műhelyekben és boltokban huzódnak meg.

Már most a czél, amit az alkotmánytan tanitásával el kell érnünk, az, hogy a népiskolai növendék különösen azon alkotmányos intézményeket melyeknek fentartásában mint leendő polgár ő maga is majdan direkte közre fog müködni s azon jogi intézményeket, melyek a közéletben leggyakrabban előfordulnak, — annyira megismerje, hogy ha iskoláit tovább nem folytatja is, a népiskolában szerzett alkotmánytani ismeretei alapján polgári jogait öntudatosan gyakorolhassa s az egyszerübb jogügyletekben képes legyen a saját lábán is megállni. Természetesen ugyanakkor, amikor ezen czélra törekszünk: a gyermek jogérzületét is igyekszünk minél inkább fölkelteni s amennyiben tanitásunk egyik czélját elértük, a másik, t. i. ez utóbbi, eo ipso megvalósul; mert egyik a másiknak föltétele.

Mennyit és mit adjunk tehát az alkotmánytanból a népiskolai növendéknek?

Mivel a tananyag megállapitásánál a növendékek jövendő élethivatása és a tanitás most jelzett czéljai az irányadók: ennélfogva főképen azon alkotmányos intézményekre kell sulyt fektetnünk, amelyek által a leendő polgárok a közhatalom gyakorlásában majdan részt vesznek. Az alkotmányosság egyik fő alapelve tudvalevőleg az, hogy a nép és az államfő az államhatalom gyakorlásában egymással megosztoznak. Ezen elvből folyólag a törvényhozó hatalomnak a nép főképen a képviselő választási jog gyakorlása által válik részesévé; a kormányzó hatalom gyakorlásába minden egyes polgár a helyi önkormányzati organumok, különösen a községek utján foly be közvetlenül; végre a birói hatalmat a polgárok az ugynevezett népbiróságokban: az esküdtszékekben és békebiróságokban gyakorolják. E szerint az alkotmánytanban legtüzetesebben a választási rendszer, a községi élet és a népbiróságok tárgyalandók.

Ami pedig az egyes jogintézményeket illeti, ezek közül főképen azokat kell kiemelni, amelyekben a leendő polgár önmagára lesz utalva s amelyekben — ha t. i. ért hozzájuk — bizonyos tekitetben önállóan, ügyvéd nélkül is eljárhat. Például ilyenek a végrendelet, a gyámság és gondnokság, telekkönyvi ügyek, váltó stb. stb.

Krüzselyi Bálint alkotmánytanának egyik legfőbb előnye, amely által messze felülmulja az eddig megjelent hasonló tankönyveket, épen abban áll, hogy a most jelzett elvek szerint készült. A kis munkának majdnem egynegyed részét képezi a községről és a járásról szóló szakasz. Mig egyébb intézményekkel szerző egy-egy §-ban végez: a községi életet például a községi törvény alapján részletesen ismerteti, külön-külön fejezetekben tárgyalván először általában a községek külső szervezetét, azután a képviselő-testület jogait, a községi elöljáróság teendőit stb. stb.

Általában Krüzselyi az anyag kiválasztásában igen ügyesen s amit különösen ki kell emelnünk, teljes önállósággal járt el. Meglátszik, hogy jogász, aki a dióhéjba szoritandó óriás anyag minden részletét kellő alapossággal ismeri. A tananyagnak emez alapos ismerete az, ami egy tankönyv irásához nélkülözhetlenül megkivántatik s ha még ehez, — mint Krüzselyinél, aki közmegelégedésre, szép sikerrel már évek óta foglalkozik a tanitás mesterségével, — paedagogiai tapintat is járul: akkor bizhatunk benne, hogy az iró el fogja találni, miből mennyit adjon?

Ballagi Géza.

Felhivás!

Felső Magyarország bortermelő közönsége előtt tudva van, hogy folyó évi október 20-án és következő napjain báró Kemény Gábor földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter úr ő excellenciájának védnöksége alatt alólirt kereskedelmi- és iparkamara és a zemplénmegyei gazdasági egylet által Sátoralja-Ujhelyben **borvásárral egybekötött bor-, szőlő-, borászati- és szőlészeti eszköz-kiállitás** rendeztetik.

A kiállitást és vásárt rendező testületek azon hazafias czél elérésén fáradoznak, hogy a **Tokaj-hegyaljai, hogy a többi felvidéki bortermő kerületek** kitünő borai a külföldi és hazai vevőközönségnek előnyösen bemutattassanak és a bortermelésünket annyira kárositó közvetités kizárása mellett a termelő és vevő egymással közvetlen érintkezésbe hozassék.

A rendező testületek a bortermelésnek felviragoztatását, az azt bénitó akadályok elháritását és nagyszerü kiviteli borkereskedésnek megalkotását tűzték ki czéljokul.

E nemes czél elérése azonban csakis az érdekeltek tömeges részvétele mellett lehetséges.

Ébredjenek a Hegyalja és a többi borvidékek derék bortermelői tétlenségükből és sorakozzanak az általunk kitüzött zászló körül.

A magyar borkereskedés emanczipácziója! a bortermelés ujjászületése! a jelszó.

Bortermelő polgártársak! a kiállitás napjai közelednek és a kiállitáson egész nagyságában, nagyszerüségében be kell mutatnunk hatalmas bortermelésünket.

Bejelentési iveket szerezhetni a zemplén-, bereg-, ungh- és abaujmegyei gazdasági egyleteknél és ezen iparkamaránál.

Siessenek Önök bejelentéseiket a sátoraljaujhelyi borkiállitás végrehajtó-bizottságához Sátoraljaujhelybe beküldení, mert a határidő (szeptember 20.) közel van.

Ne mondhassa a hazai közvélemény, hogy a felvidéki bortermelő nem értette meg az idő szavát, nem fogta fel a javára rendezett mozgalmat egész nagyszerüségében,

Rázzuk le a közvetités jármát! Legyünk szabadok!

Viszontlatásra Sátoraljaujhelyben a közgazdasági miniszter védnöksége allatt rendezett kiállitáson.

Kassán, 1881. Őszelő 1, napján.

A kereskedelmi- és iparkamara nevében:

A titkár: **Deil Jenő s. k.** Az elnök: **Novelly Sándor s. k.**

A zemplénmegyei gazdasági egyesület nevében;

A titkár: **Fekete László s. k.** Az elnök: **Viczmándy Ödön s. k.**

Különfelék

Sennyey Pál báró ma egy hete utazott el Dél-Tirolba üdülés végett. A nemes báró egészségi állapota – mint halljuk — igen aggasztó. Adja az ég, hogy teljesen helyreállitott egészségben érkezhessék minél előbb vissza!

Szemere Miklós költeményeinek és prózai munkálatainak sajtó alá rendezése már megkezdetett. Mi, kik e feladat megoldásának a család bizalma folytán egyik részesévé lettünk, a legodaadóbb buzgalom mellett sem fogunk ugy megfelelhetni amint eleinte gondoltuk; nem pedig azért, mert oly anyaghalmaz áll előttünk, melynél a rendezésnek csak harmadlagos szerepe van. Első volna a kéziratok figyelmes átolvasása s az egymáshoz tartozó versszakok összeillesztése és lemásolása, ugy de ez az épen, mely nagy részénél, az irás rendkivül apró s mindamellet határozatlan

---

zott tehát, és az öreg olasz gróf baráti érzelmeiben nem is csalódék; mert Nigrelli teljes bizodalommal sietett fejedelmi barátjával értesülése it közölni, ugymint: Vaudemont herczeget nagyon meglepte volt az, hogy midőn Patakot a lázadóktól visszafoglalá, Rákóczinak ot felhalmozott roppant értékü ingó javait, sőt Szerencs és Patak közt a zendülőktől elfogott hintait és málhás-szekereit is teljesen érintetlenül, bántatlanul megőrizve találta, — holott más földesuraknak mindenét fölprédálták, s az egész Hegyallyán csak az egy Rákóczi vagyonát kiméltek meg a pórok. E feltünő körülmény iránt a nevezett herczeg tehát vallatni kezdé a hatalmába keritett foglyokat, kik közül aztán némelyek, — talán a kinzás miatt vagy kegyelmet remélve, s egy-kettő tán magánbosszuból is — azt vallották, hogy Rákóczi jobbágyai földesurok egyetértésével és tanácsára ragadtak fegyvert, — ezért nem predálták föl a fejedelemnek semmijét. Vaudemont hitelt adott eme vádaknak, s tüstént jelentést tőn az udvarnak mindenről.

A tábornok e jelentése már Rákóczinak Bécsből leutazása után érkezett meg oda; s a hü Nigrelli minden órán tartván a következményektől, óva inté barátját; ne menjen Vaudemont táborába, kész veszedelem vár reá! Rákóczi ezek hallatára nagyon megdöbbent, s méltán. Mert noha a vádból nem volt semmi igaz: de a látszat tökéletesen ellene szólt, továbbá, a udvar szellemét ha valaki, ő igen jól ismeré. „A bécsi udvarnál — ugymond — spanyol maximák uralkodnak vala, tehát ott minden gyanusitáson rettenetesen kaptak. Kollonics kardinál, kinek (mint immár esztergomi érseknek) a magyar ügyekben főfő-szava volt, engesztelhetetlen vala iránt am: gr. Kinsky pedig az ekkori első miniszter, házamnak dühös ellensége: mindig ennek kiirtását ajánlá a császárnak már csak politikai okokból is, miután a Rákoczi-ház a Habsburgokkal mindenkoron ujjat huzott.“

Mindezeket számba vévén, Rákóczi megköszöné a jó Nigrelli barátságát, s tanácsaira hajtva, lemondott Vaudemonthoz való utjáról, ha minden jógszágát eldulják is ennek „haramiái.“ Visszafordula Eperjesre, honnét nővére Aspremontné látogatására Makovicza várába rándulván, — oly gyorsan miként leutazott volt, fölmene ismét Bécsbe. Utközben egy Vaudemont táborába siető udvari futárral találkozék.

Nigrelli titok-fölfedő jó tanácsa és Rákóczi Bécsbe érkezése épen idejében esett, hogy az őt immár elnyelni készülő veszedelmet kikerülhesse. Mert odaérkezve, Kinsky miniszterelnök kedvenczétől Marsigli gróftól megtudá, hogy az udvar a Vaudemont herczegtől vett jelentésre elhatározá őt fogságba vettetni, s ama futár a kivel az uton találkozott, vivé a rendeletet a herczegnek: foggassa el őt, a mint táborába érkezik! Ugyanis a bécsi udvar annyival inkább hitelt adott Vaudemont vádjainak: minthogy nemcsak a császár s vak gyülölettől elfogult fő miniszterei, de még maga a különben olyélesen itélő Savoyai Eugenherczeg is, — ki Rákoczival Bécsben ugyanazon utczában lakott s ugyanazon társaskörökbe járt, -- az ifju magyar fejedelem minden tettében merő szinlelést lát vala, s e nézetét hosszu évek multán sem változtatta. „Régóta ismerem — igy ir a lengyel király szász Agost követéhez Eugen, — Rákóczi álnokságát, képmutatását; lelkét egészen elfogta a lázadás dühe, mely szive mélyében vert gyökeret.“

Rákóczi, az udvari köröknek iránta táplált ezen hangulatát jól tudva, — a fenyegető veszélyt elháritandó: most egy rendkivül ügyes sakkhuzást tőn, mi által sikerült az immár annyira kritikussá vált helyzetnek élét elvennie. Nevezetesen, mindjárt Bécsbe érkezése és a Marsiglitől nyert értesülés után, hogy a császár elméjét kitudhassa: ajánlatot tőn az udvarnak, magyarországi összes jószágai fölcserélésére, valamely egyenértékü herczegségért akár a német birodalomban, akár az ausztriai ház örökös-tartományaiban, hogy igy a magyarországi viszonyok kötelékéből végképen kibontakozhassék. Fölkereste Menegatti jezsuita-atyát, Leopold nagy befolyásu gyóntatóját, s ajánlatát ezen férfiu által terjeszteté a császár elé; ugyanazt egyidejüleg gr. Kinsky főminiszternek is bejelentetvén ennek egy bizalmas emberével.

Az a kérdés: komolyan volt-e téve Rákóczinak e nagyjelentőségü ajánlata? Azt hisszük, — alig; legalább a fejedelemnek Önéletrajzában használt ama kifejezése: „hogy a császár elméjét megismerjem, próbára tegyem,“ (ut tanem imperatoris mentem agnoscam“) ide látszik matatni. Valószinü tehát, hogy Rákóczi csak a Nigreli és Marsigli közléseikől megismert fenyegető veszélyt akará e tüntetésszerü loyalitási aktussal eltávoztatni. Hisz ugyanakkor, midőn ezen ajánlatáról beszél: a legnagyobb elkeseredéssel emlékezik Leopold miniszterein ek háza kiirtására irányzott ép oly konok,

karakterénél fogva csaknem lehetetlen. Mennyi dicső eszmét, mennyi magasztos gondolatot takarhatnak ez alaktalan vonások, melyek csak szemeinket kápráztatják, de valódi fényüket örök homály fedi? Mennyi töredék van itt halomba rakva, melyek mintegy földalá temetett és sok idő multán felszinre került muzeum szoborkincsei, csupán egyes idomaikban engednek a nagy alkotás egészére következtetni? Valóban csak maga a mester volna erre képes, de mi — epigonok nem. Fájdalommal kell tehát jeleznünk: hogy a magyar költészeti irodalom kipótolhatlan kárára. Szemere Miklós láneglelkénk szülöttei igen nagy részben vele együtt örökre el lettek temetve s e veszteség fájdalmát csupán az enyhitheti, hogy sértetlenül maradt szellemi hagyatékában mégis oly kincs maradt reánk, mely ép ugy fogja hirdetni gazdagodásunkat, mint az örökhagyó dicsőségét.

Lászy Vilmos folyó hó 8-án utazott keresztül városunkon szintársulatával Miskolczra. A király tiszteletére rendezett diszelőadás tegnap volt. Lászy összesen 6 előadást tart Miskolczon s e hó 17-én már nálunk fog játszani, a mikor „Mukányit“ hozza szinre. E darabot látta már közönségünk mükedvelőktől, de szinészektől nem s igy bizonyára nagyban fog érdeklődni, hogy a hirneves Mukányi milyen a dilettánsok és milyen a szinészek kezében s hiszszük is, hogy Lászy jól szervezett társulata szembetünően ki fogja tüntetni e különbséget. Dálnoky Kárpát, az igazgató titkára, kit már szintén előnyösen ismerünk régibb idő óta, 12-én érkezik meg, hogy minden előleges intézkedéseket megtegyen. Bérletiv székely Elek urnak van átadva, kinél már a bérletre előjegyezhetni. Ugy halljuk, hogy Lászyhoz október 1-én több jó nevü tag szerződik, kiket a miskolczi saisonra szerződtetett, de a kik mar nálunk is szerepelni fognak, miután Lászy október végeig szándékozik köztünk maradni, a mi azonban csak ugy lehetséges, ha müértő közönségünk nem vonja meg azon pártfogást, melyet egy igyekező igazgató s jól szervezett társulat bizonyára megérdemel.

Csatlovszki I. székgazda megjelent szerkesztőségünkben s kijelenté, miszerint azon hirünk, hogy mészárszékében hamis mérték találtatott volna, tévedésen alapszik, miután neki ily üzlete a „Papsor“-on nincs. Az ottani mészárszék sógora tulajdona, tehát a jelzett visszaélésért is egyedül őt terhelheti a felelősség.

Miskolczon Ő Felsége a király ott időzése alkalmából lóverseny rendeztetik, melynek programmja a következő: 1. Sik verseny. 1000 franc, 2000 meter. Futhat minden 4 é. és id. ló, mely 1880—81-ben 1000 franc értékü dijat a nyilvános versenyeken nem nyert. Urlovarok. Fehér: 4 é. 75 kgr. 5 é. és id. 80 kgr. Félvérü 5 kgral kevesebb. 2. Akadályverseny. 1000 franc, 4000 meter ($2^1/_2$ angol mfd.) Futhat minden 4 é. és id. ló, mely 1880—81-ben 1000 franc értékü dijat nem nyert. Urlovarok. Teher: 4 é. 75 kgr. 5 é. és id. 80 kgr. Félvér 5 kgral kevesebb. 3. Gátverseny. 500 franc, 2400 meter 6 ugrás. Futhat minden 4 é. és id. ló, mely még 1000 franc értékü gátversenyt nem nyert. Teher: 4 é. 75 kgr. 5 é. és id. 80 kgr. Félvér 5 kgr. kevesebb. 4. Parasztverseny. Feltételek: A tételek 10 frt és fuss vagy fizes. A tételek összege mindhárom versenyben az első ló tételének levonása után a 2-ik lónak adandók. Nevezési zárlat 1881. septemberhó 10. Ugynevezett tiszti armee, vagy hadseregi versenyek, habár nyilvános pályán futottak is, nem tekintetnek nyilvános versenyeknek. Nevezések a pesti lovar-egyletnél.

Folyó hó 20-án megyei bizottmányi féléves rendes közgyülés fog tartatni, melynek tárgyai lesznek: a jövő 1882. évi megyei költségvetés s a megyei bizottsági tagok 1882. évi névjegyzékének összeállitása.

Van megyénknek felső vidékén egy község s a községben egy r. kath. pap és egy káplán, a kik nemes hivatásukat akként vélik betölteni. ha a köznép előtt az uri rendre kigyót-békát, kiáltanak s az ellen formális izgatást visznek véghez. Hát erre azt mondjuk, hogy nincs helyén, egyáltalán az efféle lelkioktatás nemcsak hogy nem való a szószékre, de talán másnemü beavatkozást is vonhat maga után és pedig méltán. Vannak arról a felvidékről szomoru emlékeink; tudjuk azt, hogy köznépünk tudatlan, müveletlen, sorsával a legnagyobb mértékben elégedetlen: azért éppen nem redni, hogy a lelkipásztorok neki még vérszemet adjanak s az értelmiség elleni nem a legjobb indulatát istápolják. Józan életre, munkásságra. vallásosságra, erkölcsösségre tanitani a köznépet, szánalomra méltó tudatlanságából kiemelni, felvilágositani: ezekért van egy lelkész s ilyen oktatás való oda a szószékbe. Most még nevet s helyet elhallgatunk, de kiméletünk nem fog terjedni a világ végeig. Kiváncsiak vagyunk, hogy szavunkat megértik-e ott s azok, a hol és a kiknek meg kell érteniök?

Czigány humor. Ismét bekerült a czigány — fránya tudná, hogy már hányadszor — a hüvösre. Midőn a fogházfelügyelő elővezi: „No te istentelen rosz lélek, már megint itt vagy, hát hol jártál eddig? . . .“ a more egész naivitással válaszol! „Csókolom a kezsit-lábát nagyságos uram, hál'istennek már hazsa-jöttem.“

Elgázolás. Egy kis gyermeket gázolt el valamelyik legközelebbi napon egyik bérkocsi. A szerencsétlennek lábán ment keresztül a kerék s egyik lábafejét amputálni kellett. Nem első, nem is utolsó eset, mert az örökkön-örökké bepálinkázva levő szedett-vedett Phaetonok oly eszeveszettül hajtanak, éppugy a fordulónál mint egyebütt, hogy nem volna csuda, ha a balesetek minduntalan ismétlődnének.

Ismét a közkut. Lángh Nándor városi képviseleti tagnak mult számunkban közölt hiv. jelentése, mely a megyeháztéri kút mai állapotát undoritó borzalmasságában tárja fel — nagy megdöbbenést keltett a közönségnél. E tárgyban két közlemény érkezett szerkesztőségünkhöz, melyek mindegyike kiméletlenül tör pálczát a városi és közvetve a megyei közegészségügy faktorai felett, kiknek — ha már elmulasztották minden befolyásukat érvényesiteni a kalamitás megszüntetésére — legalább oda kellett volna hatniok, hogy e fertőfészek közhasználata hatóságilag betiltassék. A mi a beküldött czikkeket illeti, megengednek szerzőik, ha nem közöljük. Először: mert csak azt ismétlik, amit mi már százszor elmondottunk s másodszor, mert oly erős hangon vannak tartva, a minőt mi, a mulasztásokkal szemben, idáig még lapunkban nem használtunk. A jelekből itélve, minden oda mutat, hogy a többszöri felszóllalásunk folytán ismét napirendre került ügy megoldásához most már több lelkiismeretességgel fognak az illetők s belátják hogy azt elodázniok a közérdek nyilt arczulverése nélkül többé nem lehet. Várjunk tehát még egy kissé. Ha még ezután sem történik valami, országos lapban fogjuk szellőztetni a kérdést, abból aztán megfogják tudni a bel- és igazságügyi miniszterek is: hogy miért oly roszak a kerületi fogház egészségügyi viszonyai a különben egészséges hegyilevegőjü városban? de megfogják tudni azt is, hogy ennek okaira már régen rámutatott a helyi sajtó — éspedig a szakértői vegyelemzésre való hivatkozással — a nélkül, hogy jóakaratu szavait figyelemre méltatták volna azok, akik erre állásaiknál fogva, az állam és egy nagyváros érdekében kötelezve vannak.

Zálogba vágott ezres. Özv: G.-né elhalt férje iratai között egy czifra papir-blanquette et talált, a mely távolabbról ezer forintos bankjegynek nézett ugyan ki; de ha az ember a rajta figuráló betüket összegezte: bizonyos „meghivó“ szövege került elő. Özv: G.-né ezt a talmi ezrest ártatlan jószágnak tekintette s mint kuriozumot többeknek megmutatta. Egy kellner azonban — kinek nevét nincs szerencsénk tudni — azt gondolta magában, hogy jó volna azt az ezrest megszerezni, ki tudja: nem lehetne-e azzal valahol valami — geschäftet csinálni . ? ! . . Addig sürgött-forgott tehát, hogy megvette az ezrest — huszkrajczárért s ő és egy másik czimborája elindultak szerencsét próbálni s kikötöttek Nagyváradon. Itt aztán megróbálták az ezrest értékesiteni, a mi sikerült is akként, hogy egy jómódu együgyü civisnél zálogba vágták — 100 frtig. E turpisság — persze — kiderült s az ipsék ellen vizsgálat indittatott. Az egész históriában azonban csak az az eredeti, hogy a civis olyan bolondoknak képzelte a modern lovagokat, hogy azok nála 1000 forintot tesznek zálogba 100 forintért.

Varannóról irják lapunknak: Dalárdánk m. h. 28-ki gyülésével uj életre ébred a hosszu szünet után, melyet volt elnöke eltávozása okozott vala. Alelnöke: Füzesséry György s Verner Gyula urak, ez utóbbi mint titkár hivták össze a tagokat, hogy a régi buzgó müködést ismét életre hivják. A szép számmal megjelent tagok általános helyeslésével találkozott az inditvány s a hosszu pauza alatti személy változás a dalárdára kedvezően ütött ki, mivel a belépett uj tagok az egyes hangokat jelentékenyen megerősitették. Nagy nyaremény mindenesetre városunkban egy kedvderitő dalárda, mely a mellett, hogy a társadalmi életet füszerezi, egyszersmind nemzeti dalaival a magyarosodás nem épen jelentéktelen tényezőjeként szerepelhet. Második örvendetes esemény városunkban az eddig sáros utczák kikövezése, befásitása és a közkutak rendbehozatala. Eddig ugyanis esős időben csak az országut kisebb sarán lehetett végig menni, ugy a közönségnek mint különösen az iskolás gyermekeknek, most a két oldalon végig nyuló járdán kényelmesen mehet a járó-kelő. Mindez a város derék főbirájának tudható be érdemül, ki a közjó érdekein lelkiismeretes buzgósággal őrködik. Végül még emlitésre méltónak találom azt, hogy a távirda végre nálunk is megvetette lábait s maholnap elsurran az első sürgöny Gálszécs felé.

Öngyilkosság. Kásó községi lakos Magyarik Mihály 28 éves, nős, gyermektelen vagyonos földész, feleségéveli háborgós élete miatt felakasztotta magát. A hulla hatóságilag körülményesen megvizsgáltatván, az öngyilkosság konstatáltatott.

---

mint gonosz törekvéseiről. Jól tudhatta igy, hogy e minden áron vesztére törő miniszterek, ajánlatát s ezáltal a Rákóczi-háznak esetleg a német birodalomban való stabilizálását előmozditani épen nem fogják. De meg — s ezt szintén jól tudhatta, — nagyszabásu csereajánlat elfogadására hiányoztak is, legalább ezuttal, a császárárnál a megfelelő objektumok és eszközök, főképen a német birodalomban.

Leopold Menegatti által néhány nap mulva — mialatt bizonyára titkos tanácsában tárgyaltatta az ügyet, — azt üzenteté Rákóczinak, hogy válaszát Kollonicstól fogja megérteni. Kinsky pedig, mint bősz ellenség, a következő meglepő izenettel bocsátá vissza a megbizottat küldőjéhez: Jobb lesz, ha ilyen ajánlatok tétele helyett Rákóczi, dolgainak jelen állásában, egyenesen a császár kegyelméhez folyamodik, addig, mig e kegyelem ajtaja nyitva áll; mert ő felsége ellenségeivel folytatott levelezései és velök való összejátszása az udvar előtt nem ismeretlenek, valamint oly okmányok sem hiányzanak, melyekből bebizonyitható, hogy Rákóczi tudója és táplálója volt jobbágyai föllázadásának. Szükség tehát, hogy minden idevonatkozót őszintén bevalljon, mert ha a császár ugy akarja: más módokon is elfoglaltathatja birtokait!

Elképzelhető Rákóczi indignációja, nemes haragja, ezen kihivó válasz hallattára! Mindazáltal, hogy magát tökéletesebben tájékozhassa: kiváncsi volt ismerni a császár határozatát. Elment tehát Kollonicshoz, kitől viszont — nem kis csodálkozására — igen szelid választ vőn. (Nyilván ugy vala kicsinálva, hogy a miniszter fenyegessen, s a császár mint kegyes ur, czirógasson!) A bibornok a fejedelemnek Leopold nevében körülbelől ezt adá tudtára: A császár kedvesen vette loyalis ajánlatát; minthogy azonban sem a német birodalomban, sem az örököstartományokban nem bir a cs. kamara a Rákóczi ház nagy kiterjedésü uradalmainak megfelelő javakkal, azért ő Fölsége nincs azon helyzetben, hogy a felajánlott cserét elfogadhatná. Egyiránt, még ha abban a helyzetben volna is, saját érdekei tiltanák e cserét: mert több hasznos szolgálatot várhat a fejedelemtől ő Fölsége Magyarországon, mint bárhol másutt.

A császárnak e nyájasan hangzó felelete még jobban éleszté Rákóczi boszankodását Kinsky ellen; s mivel tudá, hogy ez és a bibornok egymásnak éles vetélkedésben álló versenytársai: elmondott neki mindent, a mi közte és Kinsky közt történt, hozzátevén, hogy ő neki szándékában van a császárnál Kinsky ellen, sértő vádjaiért személyesen panaszt emelni. Kollonics Rákóczit e szándékáról nem igyekezett lebeszélni; mindazáltal ez, mielőtt Kinsky csakugyan bepanaszolná, megüzené a fóminiszternek: Ne fáradjon tovább a jószágcsere ügyének előterjesztésével a császárnál: mert ő, Rákóczi, ez iránt már kedvező választ nyert ő Fölségétől, kit maga iránt — vigasztalására — több jóindulattal viseltetni tapasztalt, mint egynémely miniszter urakat! — ezt az izenetet s terveinek ilyetén „kijátszását“ a fóminiszter fölötte zokon vevé Rákóczitól; mert élesen boszszantá őt, hogy vele oly könnyüszerrel el nem bánhatott, mint a szegény, ügyefogyott II. Apafi Mihálylyal, kit ugyanez, időtájban erdélyi trónörökösödési igényeiből és családi jószágaiból egy kis ráijesztéssel szépen kiforgatott. II. Rákóczi Ferencz keményebb ember volt!

Irodalom.

A Föld és népeiből Mehner Vilmosnál megjelent a 47. és 48-ik füzet, mellyel e jeles munka III-ik kötete veszi kezdetét. E kötet Európával különös tekintettel Magyarországra — foglalkozik s annak a legujabb források után való feldolgozására György Aladár vállalkozott. Ára egy füzetnek 30 kr. Ajánljuk e nagybecsü vállalatot a mivelt közönség figyelmébe.

A „Magyar Népbarát“ czimü szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évfolyamának első számát küldték be hozzánk. A lap változatos és értékes tartalommal, szép képekkel s izletes csinnal kiállitva jelent meg. Szerkesztője Ábrányi Emil, főmunkatársai Berényi László és Mikszáth Kálmán. Fuchs testvérek, a kiadók, ugy látszik mindent elkövetnek, hogy az olvasóközönség mindent megtaláljou e lapban, mire szüksége van. A dus beltartalommal s a diszes kiállitással szemben elég jutányos előfizetési árt szabtak, a mennyiben a közhasznu hirlapot egész évre 6 frtért küldik az előfizetőknek. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, nagymező-utcza 14.

„A Házi barát“, Mártonffy Frigyes által szerkesztett s Bensinger Zsigmond kiadásában megjelenő szépirodalmi kèpes lapból megjelent a 3. füzet. Ára 15 kr.

A „Képes Családi Lapok“ 47-ik száma következő tartalommal jelent meg: A kis fekete ur, elbeszélés irta Szépfaludi Ö. Ferencz. — Apró dalok, Reviczki Gyulától. — Egy kis tévedés, beszélyke Herczeg Imrétől. — Anyja lánya, novella irta Solymos István (Vége). — Puszta rózsája. Villamaria elbeszélése. (Folytatás.) Evviva Fiume! — Az országos nőiparkiállitás. — Képmagyarázatok. — Mozaik: Irodalom és müvészet. — Egyveleg. — A hét története. Képek: Osztriga halászat. — Villám által sujtva. — Ludverseny Chicágoban. — A mostoha. Melléklet: A „Rejtélyes házassag“ czimü regény 497—512. oldala. A boritékon. Hetinaptár. — Pályázati talányok. — Talány megfejtések. — Megfejtők nevei. — Kérdések, feleletek, ajánlatok stb. — Hirdetések. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetés postautalványnyal Mehner Vilmos kiadóhivatalába (Budapest, papnövelde-utcza 8. sz.) küldendő.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMÉR.

Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

Hirdetmények.

Dr. Göllis átálános étekpora,

mely az emésztésre és vértisztitásra, a test táplálására és erősitésére nézve hatásában utól nem éretett. Naponkint (kétszer) és hosszabb ideig folytonosan használva, meggyógyit sok, még a legmakacsabb betegségeket is, minők: emésztési gyöngeség, gyomorégés, a hasbelrész tolulása, a belek terpedtsége, tagok erőtlensége mindennemü aranyeres bajok, görvélyek, gólyva, sápkór, sárgaság, minden idült bőrkütegek, időszaki főfájás, giliszta és kőkór, nyálkásság stb.; egyedüli gyökeres gyógyszer a megrögzött járványos köszvény, gümő és fene ellen. Az ásványvizek használatánál e szer nagy szolgálatot nyujt azoknak ivása előtt, mint ivás közben; kiváltkép mint utógyógy ajánltatik.

Ára egy nagy skatulyának 1 frt 26 kr., egy kisebbnek 84 kr

Óvakodni kell a hamisitott szertől, mely vagy nem használ, vagy éppen árt.

Kapható: **Kormos Armin** üzletében. S.-a.-Ujhelyen.

500 aranyat

fizetek annak, aki egy **35** krajczáros üveg

Kothe féle fogviz

használata után valaha ismét fogfájást kap, vagy a kinek szája rosz szagu lesz.

Kothe fogszépitője

(fogpor), mely a fogviz után használva, a legfeketébb fogakat tiszta fehérré változtatja.

Kothe János György.

Kapható Sátoralja-Ujhelyben **KORMOS ARMIN** előbb **Deutsch József** kezeskedésében.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóul azonnal felvétetik.

2—10

Makkolás.

Homonna-Olykán özvegy Matolay Victorné közel 1000. holdnyi erdejében a bikkmakk eladó. Venni kivánók sziveskedjenek az ott helyben lakó tulajdonoshoz fordúlni. Vasúti állomása Izbugya-Radvány, postája Horbok-Radvány. 2—3

$\frac{1245.}{881}$ számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

A Zemplénmegye felvidékén átvonuló S.-a.-Ujhely-Varannó- sztropkói, Varannó- Haunusfalva-eperjesi, Varannó-homonnai, Homonna- M-Laborcz- palotai és Homonna- Szinna-ó-ruszkai hadászati fontosságu megyei utakon a nagyméltóságu m. kir. közmunka és közlekedési ministerium 1881. évi juliushó 27-én 5031 számu rendelete folytán helyreállitandó s 7298 frt 58 krnyi költségösszeggel engedélyezett 37 műtárgy körüli munkálatok vállalkozás utjáni biztositása czéljából az 1881-ik év szeptemberhó 20-ik napján d. e. 10½ órakor a Zemplénmegyei m. kir. építészeti hivatal helyiségében [S.-a.-Ujhelyben] zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak ennélfogva a vállalkozni kivánók, hogy a fennebbi munkálatok kivitelére vonatkozó,- 50 kros bélyeggel és költségvetési összeg 5%-jával az 365 frt bánatpénzzel ellátott s egyébként is szabályszerüen kiállitott irásbeli zárt ajánlataikat a kitüzött nap d. e. 10 órájáig a fentnevezetti hivatalnál beadják.

A bánatpénz készpénzből vagy magyar és osztrák állampapirokból vagy állami kamatbiztositásban részesülő s a forgalomnak egész kiterjedésükben tényleg átadott magyar és osztrák vasutak elsőbbségi kötvényeiből, vagy a magyar földhitelintézet, — az osztrák magyar, illetőleg volt osztrák nemzeti bank, a pesti magyar kereskedelmi bank, a magyar jelzálog hitelbank és a magyar ált. földhitel részvénytársulat zálogleveleiből állhat, melyek tőzsdei árfolyam szerint értékben minda mellett csak a névérték határáig terjedhető összegben számittatnak.

Az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy ajánlkozó a műiratokat és terveket, valamint a feltételeket jól ösmeri és azokat elfogadja illetőleg magát azoknak kifogás nélkül alávetni: Az árleengedés % okban számmal és szóval világosan kiirandó. A fenn kikötött feltételeknek megnem felelő vagy elkésve beérkezett ajánlatok el nem fogadtatnak.

A műiratok, tervek és feltételek alulirott hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben 1881. évi szeptember 5-én.

A zemplénmegyei kir. építészeti hivatal.

Szunyoghy Dezső,
kir. főmérnök.

Fontos mezei gazdák számára!

Nincs többé buza üszög.

Dupuy N.

hires buza, árpa, zab, és rozs üszög ellen egyaránt alkalmazható biztos

irtószer

mely még 1878. évben a m. k. földmivelési miniszterium által az orsz. mezőgazdáknak ajánlva lett, az alulirottaknál kapható. —

Minden csomaghoz mellékelve van a használati utasitás, mely igen könnyen végrehajtható, és teljes sikert biztosit.

Egy csomag ára 2 hectoliter (200 liter) magra 30 kr. o. é.

S.-a.Ujhelyben: *Reichard testvéreknél.*
N.-Mihályban: Marmorstein Simonnál.
Tályán: Ascher Kálmánnál.
Erdőbényén: Günzler Mayernél. 2—4

Alulirott czég bátorkodik a nayyérdemű közönségnek, nagy választékkal berendezet

krakoi cserép kályhák

föraktárát ajánlani.

Megrendelések gyorsan észközöltetnek, miután több állitóval rendelkezik, és kivánságra kályha rajzokat árjegyzékkel, bérmentesen beküldeni ajánlkozik.

1—6

Linkesch Samu özvegye
vas és szállitási üzlet Eperjesen.

Hirdetmény!

A nagy és kisczigándi kir. kisebb haszonvételi jogok 1881. évi Oct. 1-ső napjától számitandó 3 évre, folyó szeptemberhó 18-ik napjának délutáni 2 órakor K.-Czigánd községházánál fogván közárverésen haszonbérbe adatni; arra a bérleni szándékozók ezennel meghivatnak, az árverési feltételek az alólirtnál megtudhatok.

Kelt S.-a.-Ujhely. 1881. évi szept. 5.

Mezössy Menyhért,
közbirtokossági meghizott.

S.-a.-Ujhely. Nyomatott a „Zemplén“ gyorssajtóján.